

Hoe een landelijke coöperatie lokaal eigendom versterkt

Inge Verhoef

Coöperatief projectontwikkelaar
De Windvogel

Rhenen

25 jan 2024

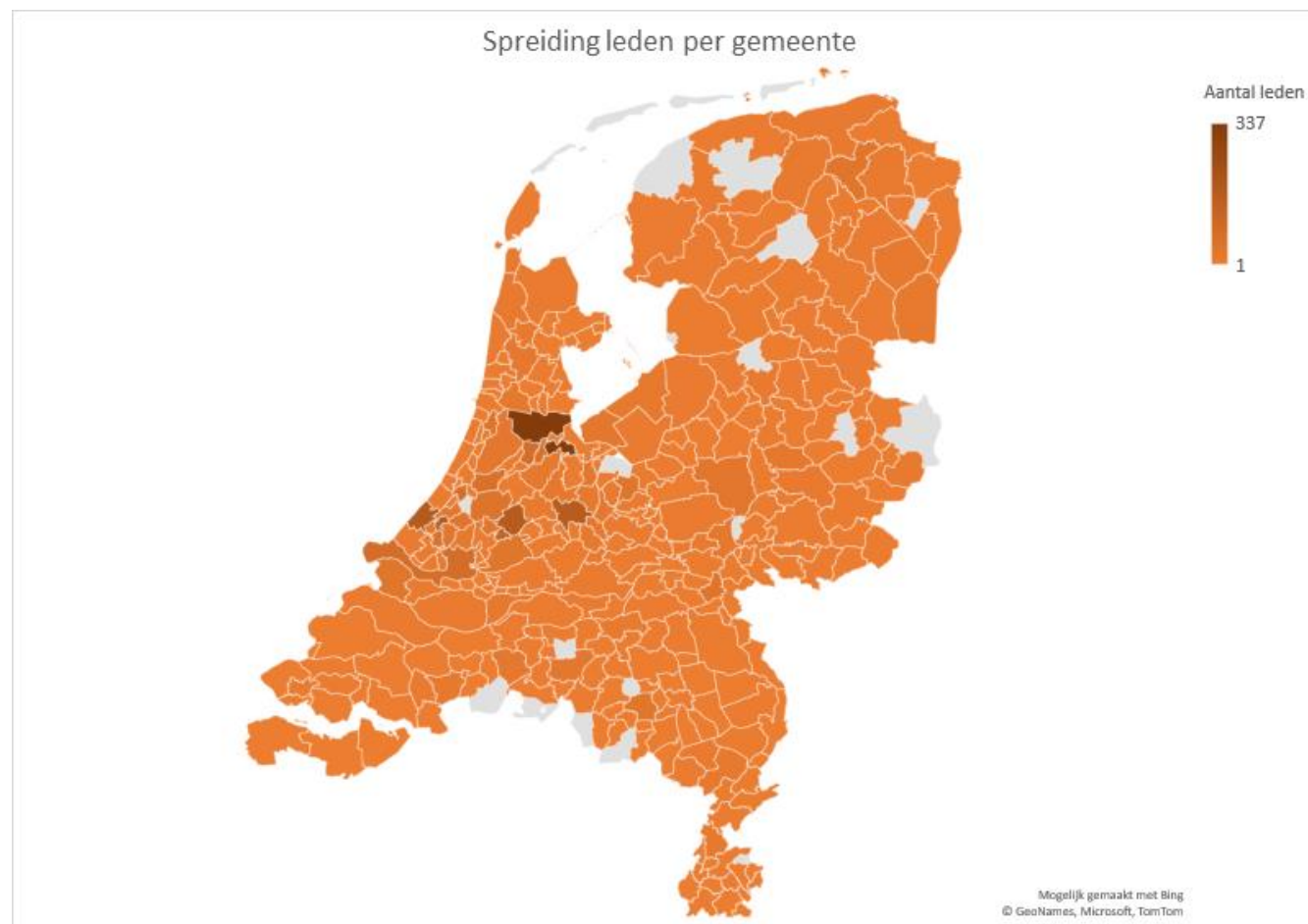

Windprojecten coöperatief ontwikkelen

- Zoekgebieden samen vaststellen
- Samenwerking tussen gemeente en cooperatie
- Bedrijven en omgeving betrekken, stroom efficiënt benutten, vb Oeverwind
- Procesparticipatie: Optimaal plan met weinig hinder en veel profijt
- Na oplevering zijn wij er nog: bereikbaar en benaderbaar. 20 jaar goede buren!
- Ledenwerving en financiële participatie

Leden van de Windvogel: 3700-3800 verspreid

- De Windvogel staat voor lokaal eigendom.
- Landelijke coöperatie: financiële middelen, ervaren bestuurders, expertise in omgevingscommunicatie, financiering en structurering
- We helpen lokale coöperaties met ons geld en expertise om sterker hun rol te vervullen: geleidelijk meer lokaal eigendom
- Wij laten de waarde in het project: overdracht aandelen tegen nominale waarde
- Rondom de windmolens zorgen we voor buurtprojecten, de opbrengst blijft zo lokaal mogelijk

---

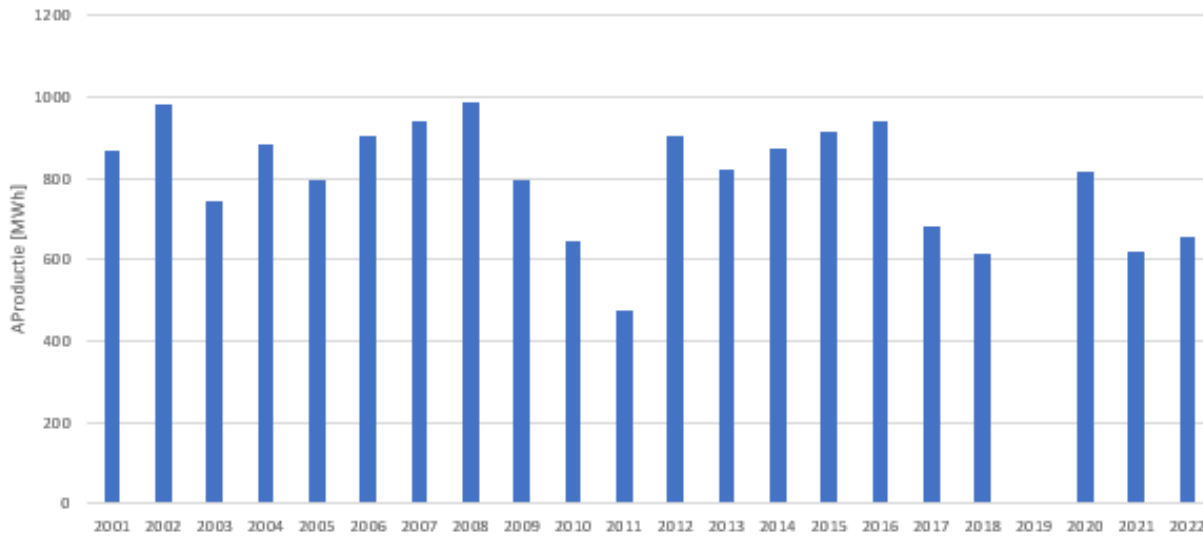
Waarom samenwerken met de Windvogel

1. Landelijke coöperatie steunt de lokale coöperatie met kennis, kapitaal en uren
2. Projectontwikkeling van A tot Z
3. Tegenwicht commerciële partij, genoeg met minder rendement
4. Ervaring met solitaire molens, 100% burgerwindmolens, samenwerkingen en aandeel in grote windparken
5. Al 30 jaar een stabiele financiële en bestuurlijke basis

Stabiele basis dankzij eerdere investeringen

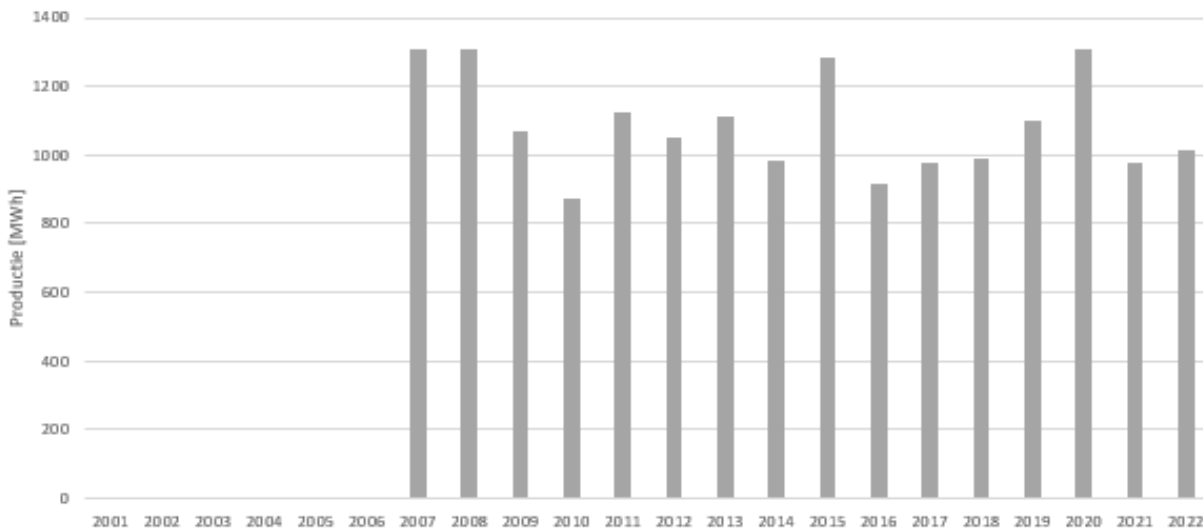
Gouwevogel

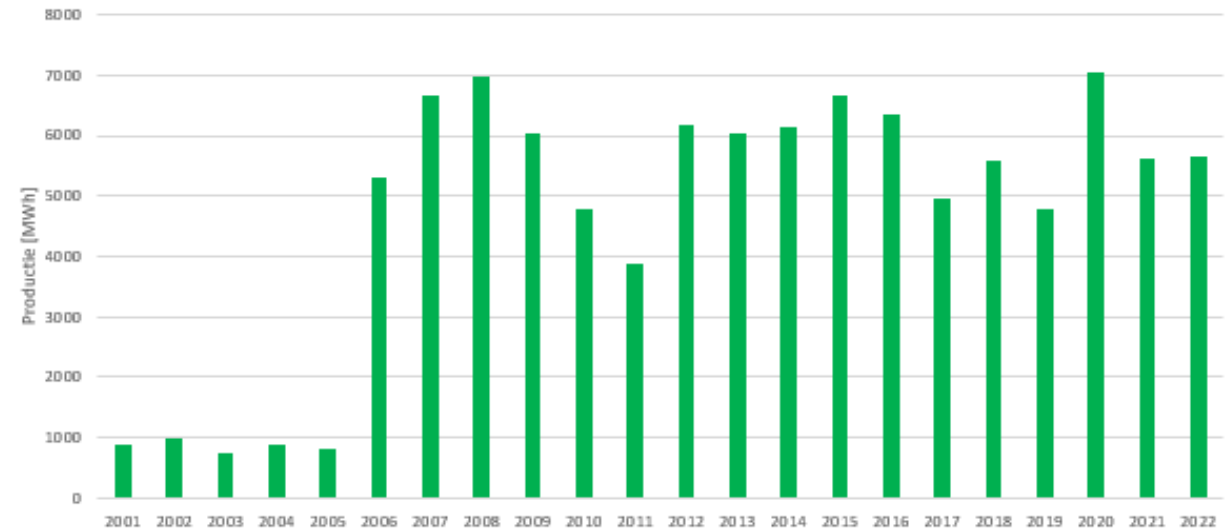
Amstelvogel

Appelvogel

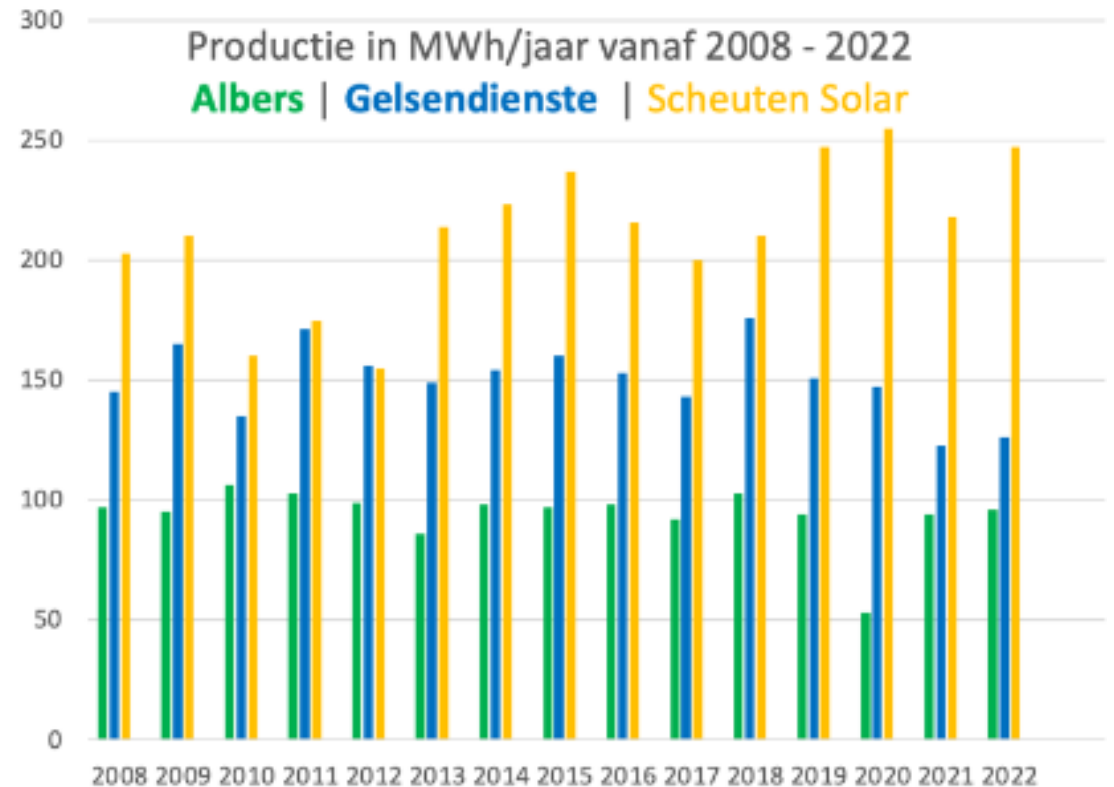

totaal

De Windvogel heeft ook aandelen in:

- Zonnepark Valgerweg: 17 MWp 33,3% aandeel
- Drie zonnedaken in Duitsland
- Windpark Zeewolde: Ca. 1% in 83 molens
- Windpark DDE: Ca. 2% in 45 molens

---

7 coöperatieve principes Charter Energie Samen

1. Open en vrijwillig lidmaatschap
2. Democratische controle door de leden
3. Economische participatie van de leden
4. Autonomie en onafhankelijkheid
5. Onderwijs, vorming en informatieverstrekking
6. Samenwerking tussen coöperaties
7. Betrokkenheid met de gemeenschap

**ENERGIE
SAMEN**

*De energietransitie,
dat zijn wij!*

Samenwerkingen Wind met lokale coöperaties

Oeverwind 2 x 3.6 MW	Vlaardings energie collectief	Exploitatiefase Natuurontwikkeling	
Rijne Energie 4 x 6.8 MW	Rijne Energie, Eneco	Vergunning toegekend	
Amsterdam Wind 3 x 5 MW	Amsterdam Energie, Zuiderlicht en NDSM Energie	Vergunning aangevraagd	
Amersfoort, 2 gebieden 4 tot 6 x 6 MW	Windkracht Eemland	Vorbereidingsfase	
Diemerwind 4 x 4 MW	DiemerWind	Verkenningfase, MER	
Nijkerk 2x 4-6 MW	Wind op Nijkerk	Verkenningfase, MER	

Hoe zorg je voor lokaal eigendom

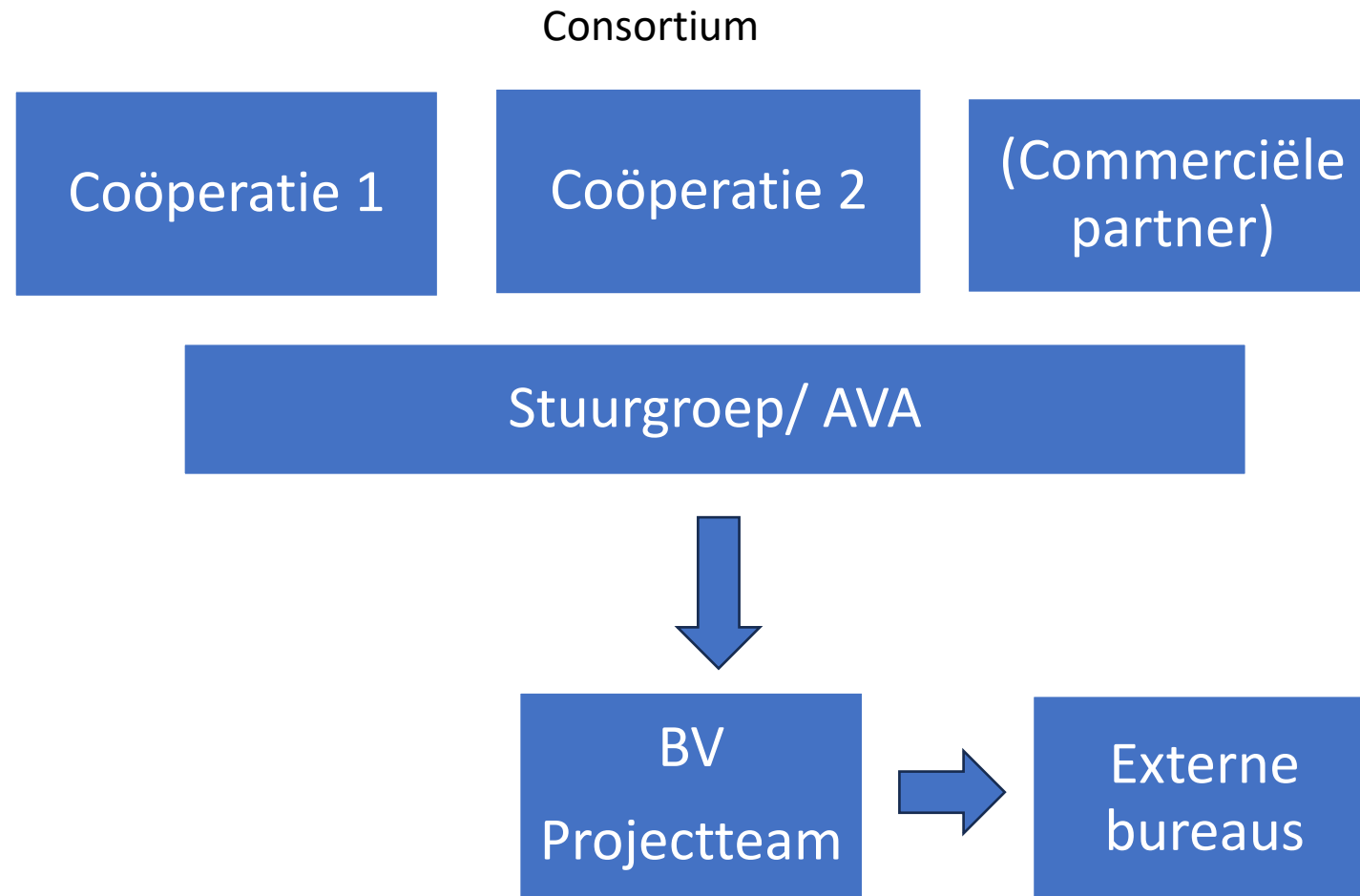
- Lokaal eigendom tot stand brengen door landelijke inzet
- Lokale cooperatie groeit mee: kennis, leden, kapitaal
- Garant staan met kapitaal en kennis in risicofase
- Betrokken van begin tot eind
- Overwinst naar buurtprojecten

Samenwerkings overeenkomst op maat

- Verdeling van aandelen en investeringen: hoeveel risico kan en wil de lokale coöperatie nemen? Van 100 – 20%
- De Windvogel is geen adviesbureau is maar een partner-coöperatie met eigen leden: mede-eigendom is nodig voor voortbestaan
- Stapsgewijze overdracht van het Windvogel-aandeel tot een minimum van 20%
- Organisatiestructuur en verdeling van uren en taken
- Daarna: Aandeelhoudersovereenkomst BV: businessplan, samen tot Fin close komen

Organisatie structuur

Rolverdeling

Gemeente

- Duurzame energiedoelstellingen, concrete windopgave
- Faciliteren: projectstart-up, stakeholderanalyse, etc
- Windvisie en toetsingskader
- Open energiedialoog met bewoners
- Locatieonderzoek/ zoeklocaties, indien gemeente MER doet afstemmen met coops op volledigheid en uitvoerbaarheid
- Coordinatieregeling
- Toetsing en verlening vergunningen
- Eventuele compensatieopgave kaderen

Lokale coöperatie

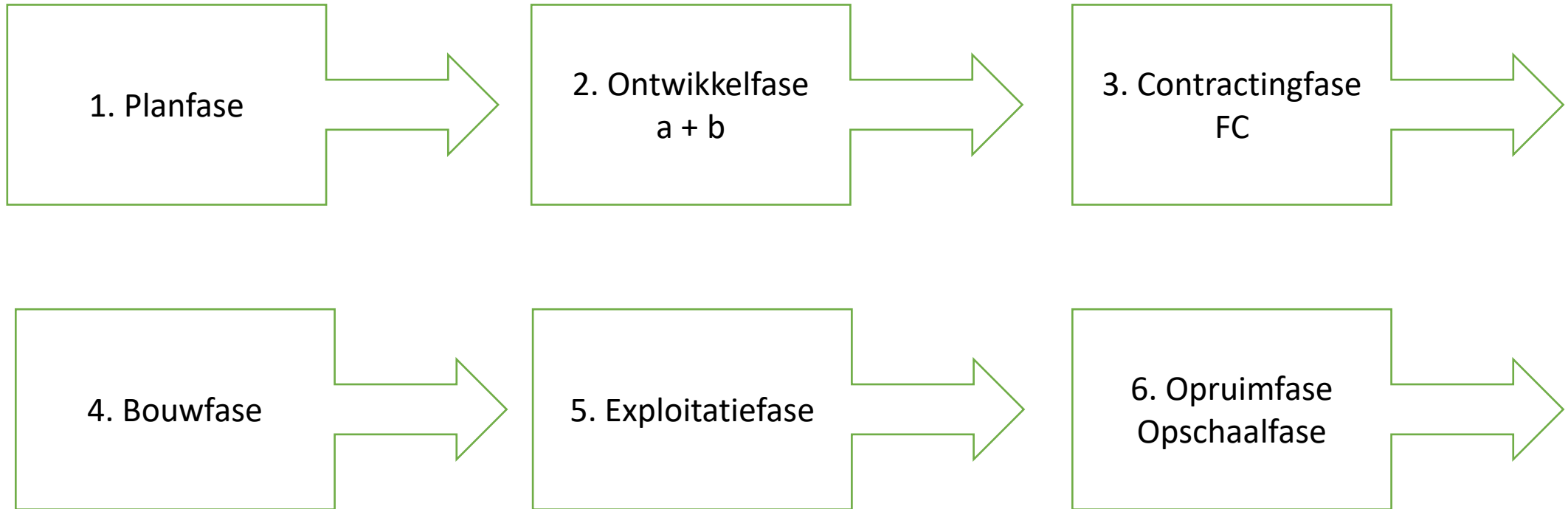
- Actieve bijdrage aan energiedialoog
- Eigenaarschap lokaal, crowdfunding
- Opbrengsten lokaal, profijtplan
- Communicatie en lokaal netwerk

Landelijke coöperatie

- Planning, projectleiding, risicomanagement
- Coöperatieve projectontwikkeling, procesparticipatie, ontwerpateliers
- Planologisch traject, MER, RO, Q&As
- Vergunningaanvraag
- Businesscase, contracting, bouwfase

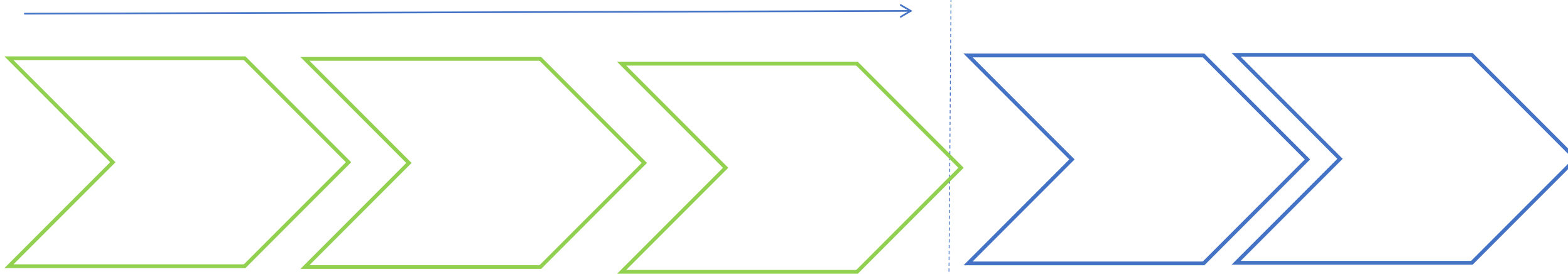
Windontwikkeling

Windontwikkeling: mijlpalen per thema en fase

Windontwikkeling: ontwikkelfases 2a + b ingezoomd

2a. GEBIEDSPROCES VOORBEREIDING

Nut en noodzaak
coöperatieve wind,
voorwaarden lokaal
eigendom, zoekgebieden.

Coöperatieopbouw,
ledenwerving,
participatieplan.

Gemeente: ontwikkelt
windvisie, beleid,
toetsingskader, eventuele
lokale normen.

2a. PARTICIPATIE OMGEVING

Open gebiedsgerichte
verkenning met bewoners

Coöperatie:
Voorverkenning locatie

Gemeente: zoekgebied,
doelen en toetsingskader
vaststellen.

2a. PROJECT VOORBEREIDING

Verkenning voorwaarden
voor ontwikkeling met
bewoners. Hinder
beperken.

Verkenning concrete
locatieonderzoek.

Ontwikkelpunten tbv
principeverzoek.

2b. PROJECT ONTWIKKELING

Principeverzoek
Start planprocedure,
proces- en
projectparticipatie.

- Ontwerpateliers,
onderzoeken
- Mer procedure
- betrekken leden tbv
financiële participatie
- bestemming opbrengst,
profijtplan

2b. PROJECT ONTWIKKELING

Vergunningaanvraag
Zienswijzen
Aanpassing MER
Vergunningen verleend
RvS: vergunningen
onherroepelijk

Netaansluiting
Windmetingen
Engineering
SDE aanvraag
Aanbesteding

Succesvolle communicatie begint bij de basis

Omgeving in kaart brengen

direct omwonenden
voorstanders tegenstanders
belanghebbenden

Leden werven

ambassadeurs
bouwen aan lokale netwerken

Organisatieopbouw

coöperatie bestuur, ALVs
communicatieteam

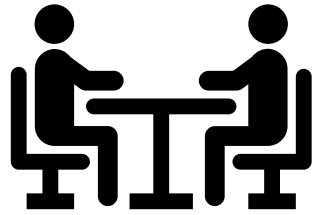

Start met het verhaal

- Lokale coöperatie opbouwen: statuten, bestuur, werkverdeling
- Ledenwerving en communicatie: Start met het lokale verhaal
- Waarom ?

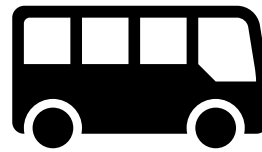
Communicatie in Ontwikkelfase: hoe en wat

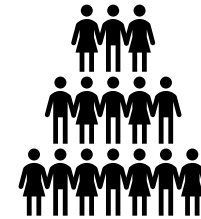
Keukentafelgesprekken

3D visualisatie

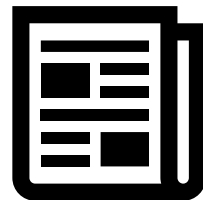
Windmolenexcursie

Inloopbijeenkomsten

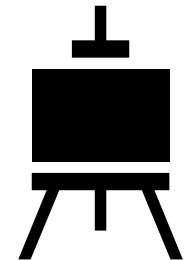
Klankbordgroep/
omgevingswerkgroep

Publicaties, interviews , pers

Nieuwsbrief, website,
socials

Ontwerpsessies

Hoe werkt een energiecoöperatie?

Meer weten?
Kijk op Amsterdam-Wind.nl

Hoeveel is de energie-opbrengst van wind t.o.v. zon?

Meer weten?
Kijk op Amsterdam-Wind.nl

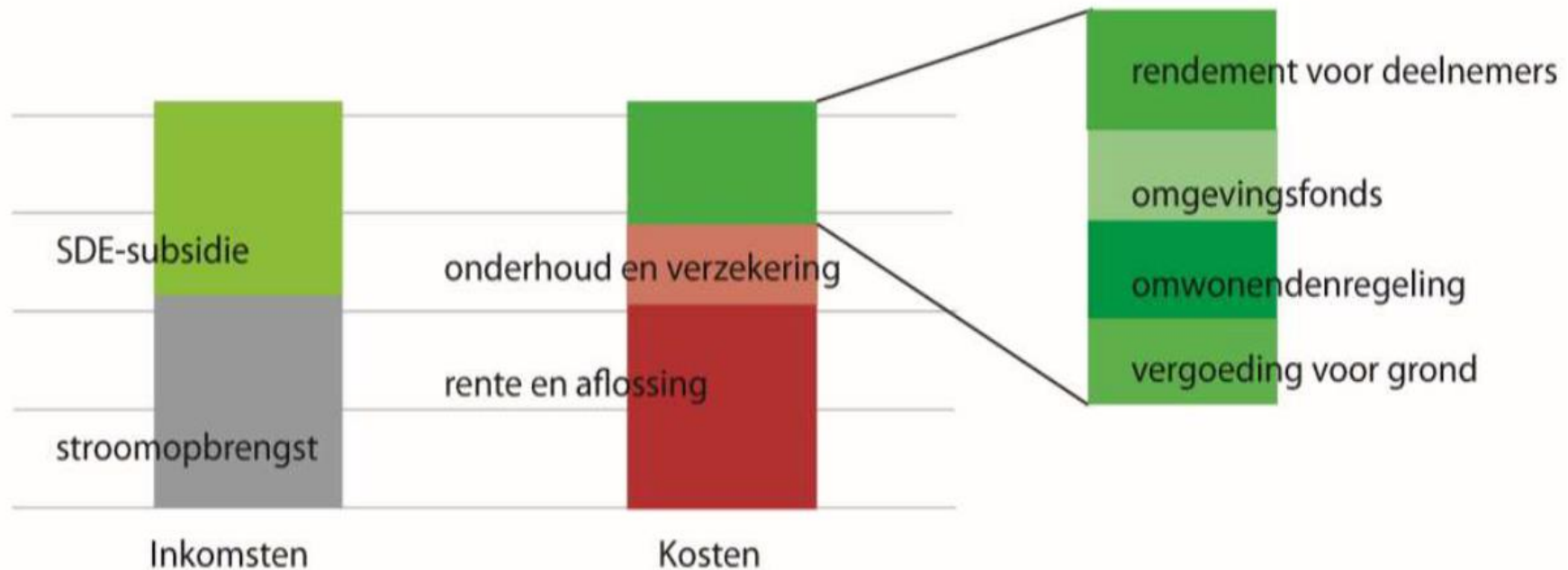

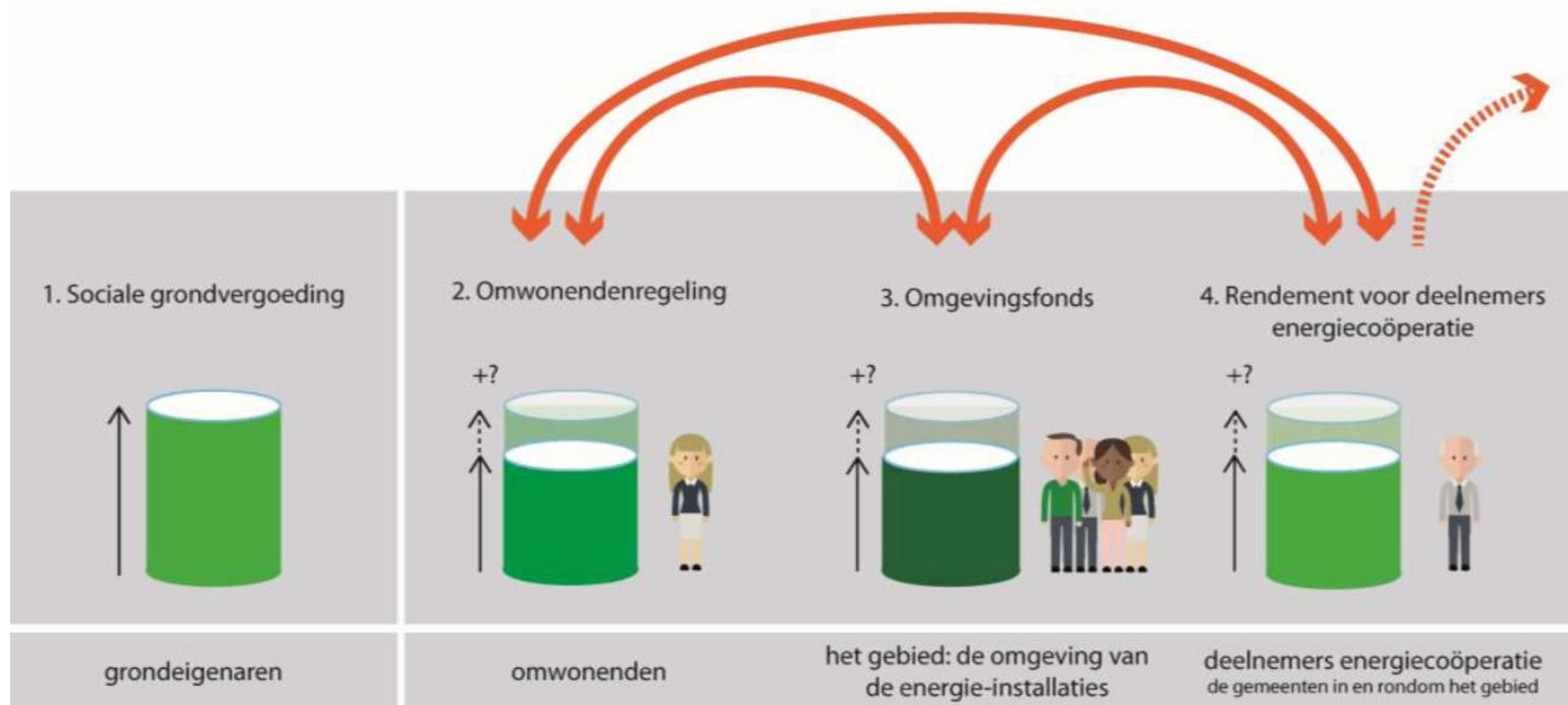
Voorbeeld
projectcommunicatie

Businesscase opstellen

Verhouding jaarlijkse inkomsten / lasten

Profijtplan opstellen

Samenstelling projectteam: competenties

Projectmanagement

aansturen team en adviseurs
contactpersoon gemeente/ prov
Contracten, projectplanning
risicomanagement

Technisch

planvorming, ontwerpateilers,
windrapport, netaansluiting, bouw
voorbereiding

Juridisch

contracten en vergunningen
Ruimtelijke procedures

Financieel

businesscase opstellen en
bijstellen, ontwikkelkosten
begroten, projectfinanciering,
financial close, inkoop

Omgevingsmanagement

contact omwonenden,
belangenorganisaties, politieke
lobby, participatieplan, profijtplan,
buurtprojecten

Communicatie

website, persberichten,
nieuwsbrieven, bewonersavonden,
buurgemeenten, crowdfunding,
ledencommunicatie, social media,
evenementen

Inhuur

milieu en natuuronderzoeken
radarexterne veiligheid, verkeer,
ruimtelijke onderbouwing
jurist
engineering en wegontwerp

Samengevat De Windvogel: trouw aan haar principes

- Krachten bundelen = win- win
- Sinds 1991, doel is samen duurzame energie produceren
- Kapitaalinbreng ontwikkelfase indien nodig
- Kennis van alle fasen: ontwikkelen, plaatsen en exploiteren
- Samen met een lokale coöperatie, marktpartij/ lokale bedrijven of beiden
- Lokale coöperatie kan in eigen tempo groeien
- Minimaal 20% eigendom voor WV leden, geen adviesburo maar ledenorganisatie
- Lean and mean werkorganisatie en ervaren bestuur
- Betrokken van begin tot eind

Kun je niet wachten?
Participeren kan nu al bij
De Windvogel

- Lidmaatschap eenmalig 50 euro, krijg je ook terug bij beëindiging
- 3600-3700 leden, doel om naar 5000 te groeien. Veel van onze leden zijn dubbellid (lokaal actief)
- Participeren doe je op hele portfolio: delen lief en leed
- Nu al actief investeren in het wegnemen van opstartrisico's voor lokale cooperaties